

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XLV. An homo sine fine, cum, vel sine speciali auxilio, poßit bonum morale perficere, si nulla vrgeat tentatio?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

tiis, apparentiis fucatis. &c. Dein non ait S. Tho. eam simpliciter necessitari; sed si rationem contingat absorberi,

QVÆSTIO XLV.

An homo sine fide, cum, vel sine auxilio speciali, possit bonum morale perficere, si nulla urgeat tentatio?

LVThERANI, vt Kemnitius, ac similes; item CALVINIANI contendunt, Opera omnia infidelium mera esse peccata; etiam ea, quæ cum speciali auxilio Dei fecerint. Atque hoc negare, esse hæresin Pelagianam. Caluinus Inst. 3. c. 15. Melanch. in Apol. Conf. Aug. de iustific.

SVADENT multis. I. LVThERAN. Kemnitius: Scriptura docet, opera omnium impiorum displicere Deo, quamuis speciosissima. Isa. 1. & 66. Prou. 15. Incensum abominatio est; & solennitates vestras odit anima mea.

2. Caluinus & Kemnitius Gen. 6. *Omne figmentum cordis humani tantum est malum.* Sic enim ipsi verterunt.

3. Plal. 13. *Omnes declinauerunt, simul inutiles. &c.*

4. Plal. 61. *Mendaces filij hominum, vt decipiant ipsi de vanitate in id ipsum, id est, vanitate leviores. &c.*

5. Mat. 7. *Non potest arbor mala bonos fructus facere, id est, homo impius: sic & Matth. 12. Luc. 6.*

6. Ioan. 3. *Quod natum est ex carne, caro est; at caro tota mala est.*

7. Ioan. 15. *Sine me nihil potestis facere.*

8. Rom. 14. *Omne, quod non est ex fide, peccatum est. &c.* Plura talia Bell. l. 5. c. 10.

AVTOR. Infidelis sine fide, sine gratiæ auxilio speciali, aut etiam cum hoc potest Moralia opera bona facere; si nulla vrserit eum tentatio: Non

igitur omnia infidelium opera sunt peccata.

1. Sic Scriptura in *Antichristo. p. 4. q. 26.*

2. Ita consensus habet S. Patrum: Basil. Chry. Hieron. Aug. l. 5. Ciu. c. 15. ait, Deum Romanis orbis imperium dedisse, vt hac in vita morales eis virtutes remuneraretur.

NOTA: Quod infidelis potest solis naturæ viribus obseruare præceptum secundum substantiam operis: patet *quest. 43.* etiam cum peccato: vt si restituat depositum, quò ille despolietur. At bonum morale cum peccato fieri non potest: ideo hoc facere, maius est illo. Quò deterior est in hoc Luthero-caluiniana hæresis; quam in isto Pelagiana.

3. RATIO fauet. I. *Ab absurdo.* Quia si infideles non possent vllum facere opus bonum; ergo fatius eis foret, remoto præcepto, opera ex obiecto bona non facere; nam faciendo peccat, vt aiunt; non faciendo non peccarent.

2. *Deinde:* Si infidelium omnia opera forent peccata, id fieret, 1. *Vel* quia deesset eis finis, vt non fierent propter Deum: At naturaliter cognoscunt Deum esse, curam habere nostri; ergo & moralia bona facere possunt, vt obediant Deo. Neque necesse est, omnia in Deum referre explicitè. 2. *Vel* quia fiunt à peccatore, sicq; à sua causa inficiuntur, licet in se bona sint; vt vult Kemnitius: At opus in se bonum nequit à malitia causæ infici, nisi ex malitia processerit. Vnde impudicus potest eleemosynam dare. 3. *Vel* quia bona opera non habent proportionem cum viribus naturæ; At hæc in puris natu-

naturalibus habuisset iustam proportionem ad moralia omnia; neque nunc infirmior est, licet vitiata sit: ergo & nunc habet eandem. 4. *Vel* quia moralia nimis sunt difficilia ob carnem, dæm. mundum. At hic est quæstio de facilibus naturæ consentaneis; & omni tentatione remota.

DICO AD I. Sacrificia & Moralia longè differunt, ob finem. Sacrificia enim fiunt ad colendum Deum, & stante peccato displicent Deo: at Moralia quæque vnum habent finem bonum: vt eleemosyna, egenti facere benè.

AD II. *Omne*, id est, pars maior: Vnde ibi. *Omnis caro corruperat viam suam*, cum tamen *Noe vir iustus fuit, atq; perfectus*. Sic Luc. 18. *Oportet semper orare*. Ioan. 12. *Mundus totus post eum abit*. Vnde S. Aug. l. de Vnit. Eccl. c. 12. In Scriptura sæpè arguuntur omnes, cum solum mali intelligantur.

AD III. Omnes sumus in statu peccati; & inutiles ex nobis ad supernaturalia; at non ad naturalia & moralia: *Et n. n. est qui faciat bonum totam seruando legem perfectè.*

AD IV. Homo vanitas est, quod ex se facere nil queat aut cogitare in ordine ad salutem.

AD V. *Mala arbor* hic est Voluntas aut Intentio mala; nō natura, quasi per se mala esset. Deinde Doctrina mala intelligitur arbor mala: nam monet caueri falsos prophetas, *Mat. 12. & Luc. 6* Demum *fructus boni* sunt opera ad salutem meritoria.

AD VI. *Caro* ibi accipitur simpliciter pro homine ab S. Chry. Aug. Cyrillo. &c. i. *Esse naturale homo ex*

homine ducit; sic & moralia operari posse; at non supernaturalia.

AD VII. *Nihil*, scilicet ad salutem supernaturalē: moralia autem ex se nō attingunt salutem.

AD VIII. *Ex fide*, non qua in Christum credimus; sed qua credimus aliquid licere; quod est *Conscientia*.

CALVINVS porro sic ratione pugnat.

1. Peccator & infidelis mortuus est; & resuscitatur per Euangelium: ergo vitale nihil operari potest.

2. Homo per peccatum est, vt curua tibia distortus, quæ vt ambulando claudicat; sic peccator operando peccat.

3. Dæmones habent naturales potentias integras, scilicet intellectum & voluntatem, & carent concupiscentiâ carnis: at hi nullum queunt opus facere bonum: ergo nec homines.

DICO AD I. Mortuus est morte gratiæ, non naturæ, cuius in operando principia sunt ratio & voluntas.

AD II. Curuitas in homine est Cupiditas; ex hac quod fit, peccatum est; At nemo ex hac operari necessitatur: potest enim ac debet quisque iuxta rationem naturalem operari.

AD III. Dissimile. Nam Dæmones obfirmati sunt in actuali odio Dei, rerumque ad Deum pertinentium; at non sic homines. Quæ ex S. Patribus afferant vide in *Bell. l. 5. c. 11.*

QVÆSTIO XLVI.

Sitne homo liberi arbitrii in Moralibus?

LVTHERANI, CALVINIANI, ZVINGLIANI, SCHVVENKE &c. totaque propago Lutheri; NEGANT.